

Repertorium specierum novarum regni vegetabilis

auctore

F. Fedde

No. 222/226

IX. Band

15. August 1911

XCII. H. Wolff, *Umbelliferae* novae. I.

(Originaldiagnosen.)

1. *Eryngium Langlassei* Wolff, nov. spec.

Planta ex cl. collectore rhizomatosa, metralis. Caulis sulcatus, inferne . . . , superne ramosus. Folia basalia erecta, late linearia, usque ad partem tertiam superiorem aequilata, dein sensim angustata et in acumen acutissimum producta, \pm 50 cm longa, 15—17 mm lata, margine toto, basi vaginante excepta, serrato-spinosa, spinis erecto-patentibus, solitariis vel perraro spinulis perparvis singulis auctis, mediis \pm 10 mm inter sese distantibus, 2—3 mm longis, ad basin folii versus valde sensim remotioribus majoribusque, imis subito minoribus, ad apicem folii versus valde sensim crebrioribus minoribusque, longitrorsum nervosa, n. supra parum conspicuis, aliis singulis vel binis multo tenuioribus intermixtis, subtus multo magis prominentibus et secundariis nullis, utrinque n. mediis in aream collectis, lateralibus remotioribus, omnibus in parte laminae inferiore subparallelis, dein valde sensim sed manifeste ad marginem divergentibus, juxta eum obsolete reticulato-venosis; caulina . . . , fulcrantia anguste linearia, 5—6 cm longa, remotissime serrato-spinosa. Inflorescentia terminalis ter trifurcata, pedunculo caulem continuante saepius abortivo, ramis pr. ordinis \pm 20 cm, ceteris 5—3 cm longis; inflorescentiae laterales similes, simpliciores; prophylla foliis fulcrant. similia, minora. Capitula haud colorata, ovoidea, 8—10 mm longa; bracteae involucrales patentes, prominentes, lanceolatae, longissime acuminatae, spinescenti-acutissimae, integrae vel remote breviterque serrato-spinulosae, 3-nerviae, 7—8 mm longae; florales anguste lanceolatae, pungenti-acutissimae, flores vix superantes. Sepala ovata, obtusa, subito breviter cuspidata, margine minutissime serrulata, ca. $1\frac{1}{2}$ mm longa. Petala oblongo-elliptica, apice parte sexta usque quarta emarginata, lobulo inflexo sublineari, subaequilongo vel brevior, dimidio angustiore, apice fimbriato, dorso (cum petali apice) papillis minimis obsito, ca. $1\frac{1}{2}$ mm longa. Filamenta sepala duplo superantia; styli filiformes, sepalis triplo longiores, vix divaricati. Fructus compresso-turbinatus, ca. 3 mm longus; mericarpia, squamis neglectis, transverse aequaliter triangularia; squamae laterales 5—7, majusculae, uniseriatae, erecto-patentes vel patulae, anguste lanceolatae, curvatae, acuminatae, acutae, liberae vel \pm in alam

connatae, ad sepala majores; calycinae 5–7 illis similes, rectae, squamis 2-seriatis multo minoribus auctae, dorsales aream angustam tantum formantes, perparvae, depressae, rotundatae; commissurales nullae. Vittae 3.

Mexico: Sierra Madre, solo granitico, 1750 m s. m., fl. mense Januario (Langlassé. Herbor. au Mexique, Etats de Michoacan et de Guerrero no. 777). — Herb. berlin.: Herb. Delessert.

2. **Tauschia Roseana** Wolff, nov. spec.

Planta ut videtur monocarpica, humilis, gracilis, glabra, cum radice tuberoso-napiformi $\frac{1}{2}$ – $\frac{3}{4}$ cm crassa s. a. vix 10 cm alta. Caulis solitarius, tenuis, a basi ramosus, ramis 2–4 vix ramulosis. Folia basalia tantum 1 vel 2, erecta, s. a. umbellas superantia, petiolo laminam aequante vel usque duplo longiore, a latere compresso, plano, a medio ad basin versus sensim in vaginam late membranaceam, basi ima ad 5 mm latam, amplexicaulem expanso fulta; lamina in vivo carnosa, 3–4-jugopinnata vel inferne bipinnatisecta, superne tantum simpliciter pinnata, pinnis primariis 3–5 mm longe petiolulatis, \pm 5 mm inter sese distantibus, pinnis simplicibus vel segmentis omnibus angustissime linearibus, subito in apicem recurvum attenuatis, ca. 8–10 mm longis; f. ramea cum bas. similia, sed brevius petiolata, petiolo saepe plane vaginante. Umbellae parvae, longe pedunculatae, exinvolucratae; radii 4–7, filiformes, superne scabridi, subaequilongi, 1–2 cm longi; umbellulae vix 5 mm latae; involucellorum phylla 2–3, angustissime linearia, integra, acuminata, flores vix superantia. Flores 5–15, eorum 1–3 fertiles, ceteri steriles; pedicelli inaequales, capillares, 2–3 mm longi, floribus 2–3-plo longiores; petala flavida, subovato-rotundata, apice truncato haud emarginata, lobulo inflexo rectangulari, 2–3-plo angustiore, dimidio brevior, obtuso instructa, ca. $\frac{3}{4}$ mm longa; filamenta petala parum superantia, antheris ambitu suborbicularibus; stylopodium depressum; styli perbreves. Fructus maturus non visus.

Mexico: Cumbre de las papas (Schiede no. 603); fl. mense Augusto.

Nota. Species nova maxime affinis *T. filiformi*, quae differt radice funiformi, foliis magis compositis, involucellorum phyllis haud integris flores fructusque longe superantibus.

Nematosciadium Wolff, nov. gen.

Calycis dentes obsoleti. Petala dimorpha, fl. fertilium obovato-orbicularia, subplana, apice leviter emarginata, lobulo inflexo obovato, breviter acuminato, dimidio brevior; fl. sterilium quadrato-rotundata, profundius emarginata, manifeste plicata, lobulo anguste lineari, subaequilongo, acuto, apice introrsum flexo. Stylopodium breviter conoideum, integrum, subsensim in stylos breves abiens. Fructus anguste ovoideo-oblongus, ad basin breviter, ad apicem longiuscule attenuatus, a latere compressiusculus, obsolete sulcatus, jugis (primariis) filiformibus, secundariis nullis; carpophorum usque ad basin bipartibile; mericarpi transverse semiorbicularia; vittae vallecularae ternae, compresso-ellipticae, commissurales 4, orbiculares, majusculae; semen a dorso leviter compressum, ad faciem profunde angustequae excavatum.

Herba perennis (monocarpica?) glabra, foliis ternatis vel usque ad basin tripartitis, foliolis vel segmentis obsolete crenatis. Umbellae compositae; involucri et involucellorum phylla nulla. Flores albid.

Genus novum inter genera cetera ex America centrali adhuc nota maxime affine *Donnellsmithiae*, quae differt foliis pinnatis, fructu late ovoideo, stylopodio plane obsolete.

3. *Nematosciadium Schiedei* Wolff, nov. spec.

Planta glabra, 30–50 cm alta, monocarpica (vel perennis?), radice perpendiculari, longissima, simplici, 2–3 mm crassa instructa. Caules 1 vel 2, stricte erecti, teretes, striolati, simplices et parcissime foliosi vel a basi remotissime ramosi, ramis erectis, elongatis, superioribus caulem superantibus. Folia basalia 3–5, petiolo compresso-tereti, laminam aequante vel longiore, basi breviter sed late vaginante, usque 5 cm longo fulta; lamina in sicco tenuiter coriacea, trifoliolata, foliolo medio 2–4 mm longe petiolulato, lateralibus subsessilibus, aut fere usque ad basin tripartita, foliolo vel lobo medio e basi cuneata lanceolato vel oblongo-lanceolato vel ovato, ad 3 cm longo, ad 2 cm lato, lateralibus obliquis, ovatis vel lanceolatis, omnibus apice obtusis, margine incrassato obtuse crenatis praeterea interdum obsolete lobulatis, nervis venisque supra vix conspicuis, subtus impressis; caulina inferiora basalibus conformia et subaequimagna, cetera cum fol. fulcrantibus usque ad vaginam latam laminam parvam trifidam vel nullam ferentem reducta. Umbella terminalis a lateralibus multo superata, omnes longe pedunculatae, exinvolucratae, 6–9-radiatae, radiis filiformibus, basi incrassatis, exterioribus patentissimis, ceteris divaricatis, usque 5 cm longis. Involucella nulla; umbellulae 10–15-florae, floribus 1–3 fertilibus, ceteris sterilibus; pedicelli capillares, fl. ♂ demum usque 10 mm longi, reflexi, fl. ♀ ad 20 mm longi, erecti. Petala albida, fl. ♀ obovato-rotundata, breviter unguiculata, satis profunde emarginata, lobulo inflexo brevi obovato, acuminato, fl. ♂ quadrato-rotundata, plicata, lobulo angusto, subaequilongo, apice acuto incurvo instructa, ca. $\frac{1}{2}$ mm longa. Fructus ovoideo-oblongus, ad apicem et ad basin versus attenuatus, \pm 5 mm longus; calycis dentes nulli; stylopodium conoideum, stylis reflexis eo duplo longioribus; mericarpiis transverse secta semiorbicularia, vittis commissuralibus 4, vallicularibus ternis, semine ad faciem profunde et anguste excavato.

Mexico: In sylvis prope Encarnacion (Schiede s. n., fr. mense Januario).

Schiedeophytum Wolff, nov. gen.

Calycis dentes obsoleti. Petala (fl. ♂) a dorso visa late triangularia, ad basin sensim angustata, ob costam parum impressam cervice leviter sed late emarginata, lobulo inflexo triangulari, acuto instructa. Stylopodium conspicuum, breviter conoideum; styli stylopodio aequilonges, demum reflexi. Fructus e basi subcordata ovoideus, a latere manifeste compressus, jugis filiformibus; carpophorum . . . ; mericarpiis tantum anguste connata, transverse pentagono-rotundata; pericarpium sat tenue; vittae commissurales 2, valliculares ternae usque quinae; semen facie planum.

Herba perennis vel monocarpica, glabra, elata, radice tuberoso-napiformi. Folia subternata, segmentis angustissimis. Umbellae compositae, pauciradiatae; involucrum nullum; involucella oligophylla. Flores flavidi.

Genus novum adhuc monotypicum florae mexicanae civis.

4. **Schiedeophytum fallax** Wolff, nov. spec.

Planta \pm metralis ut videtur monocarpica, glabra, radice tuberoso-napiformi. Caulis solitarius, stricte erectus, teres, striolatus, late fistulosus, inferne simplex et remotissime foliosus, superne ramosus, ramis paucis, erecto-patentibus, vix ramulosis. Folia basalia pauca, petiolo tenui, tereti, inferne anguste canaliculato, ad basin subsubito in vaginam brevem, amplexicaulem abeunte, laminam \pm aequante, $\frac{1}{2}$ — $\frac{3}{4}$ mm crasso fulta; lamina usque ad basin tripartita, partitionibus anguste linearibus, longe acuminatis, acutis, margine toto obsolete serratis, crasse uninerviis, n. subtus scabrido remote longeque pinnato-venoso, ad 10 cm longis, 2—3 mm latis; f. caulina illis subconformia, vagina plane amplexicauli, foliolis longe ut in petiolulum angustatis; fulcrantia ad laminam perparvam subsetaceo-ternatam, vaginae longae semiamplexicauli insidentem reducta. Umbellae parvae, 1—4 cm longe pedunculatae, 2—4 cm latae; involucrum nullum; radii 5—6, filiformes vix divaricati, subaequales, 1—2 cm longi. Umbellulae \pm 5 mm latae; involucellorum phylla 2—3, angustissima, pedicellos aequantia; flores \pm 10, eorum 2—3 fertiles, ceteri steriles; pedicelli 2—3 mm longi, subaequales, capillares. Petala flava, fl. \varnothing non visa, σ a dorso late obtriangularia, apice late leviterque emarginata, lobulo inflexo e basi lata sensim angustato, acuto, dimidio brevior instructa, ca. 1 mm longa. Fructus subcordato-ovoideus, ca. $1\frac{1}{2}$ mm longus, saturate brunneus, jugis filiformibus flavidulis; calycis dentes inconspicui; stylopodium manifestum, conoideum, margine infero crenulatum; styli brevissimi, reflexi, stylopodio aequilongi. Mericarpi transverse pentagono-rotundata, area commissurali angusta inter sese connata, ceterum ad faciem planam libera; juga commissuralia marginantia; vittae commissurales 4, valliculares ternae vel quaternae; semen ad faciem planum.

Mexico: Prope las Trojes (Schiede, s. n.): flor. mense Novembri et Decembri.

Langlassea Wolff, nov. gen.

Calycis dentes inconspicui. Petala a dorso visa obovata, apice ob costam impressam manifeste emarginata, lobulo inflexo plicato, fere usque ad basin petali descendente, apice introrsum spectante instructa. Stylopodium plane depressum, margine crenulatum; styli longissimi; antherae parvae, a dorso cordato-orbiculares. Fructus (junior) ovoideo-oblongus, a latere manifeste compressus, ubique dense longeque villosus; mericarpi transverse pentagona, facie plana; juga (sub pilos occulta) crassa, valde prominentia, commissuralia marginantia; vittae ad commissuram 4, ad valliculas binae usque quaternae; semen planum.

Herba perennis, hirsuta: folia inferiora . . . superiora subindivisa

vel lobata, serrata. Umbellae compositae, multiradiatae involucri nullo vel monophyllo; umbellulae involucellatae. Flores flavidi, polygami.

Genus adhuc monotypicum Americae centralis (Mexico) incola.

5. *Langlassea eriocarpa* Wolff, nov. spec.

Planta ex cl. collectore perennis, validissima, bimetralis. Caulis hirsutus, sulcatus, latissime fistulosus, inferne . . . , superne ramosus, ramis 3-furcato-ramulosis, ramulo quoque umbella terminato. Folia inferiora non visa, caulina superiora (fulcrantia) breviter petiolata, supra sparse, subtus tantum secus nervos venasque hirsuta, ambitu lanceolata vel oblonga, basi subcordata vel cuneata, apice acuminata, subindivisa vel basi triloba, lobo medio quam laterales multo magis producto, ± 10 cm longo, ± 2 cm lato, l. lateralibus divaricatis, obliquis, acuminatis, l. omnibus lanceolatis, (ut lamina indivisa) irregulariter profunde subpinnato-serratis vel -laciniatis, dentibus vel laciniis acutis, cuspidatis; summa sensim minora simplicioraque, minus profunde serrata vel laciniata. Umbellae florentes subglobosae, 5–10 cm latae, pedunculis 3–5 cm longis. imprimis superne subvillosis fultae; involucrum nullum vel monophyllum; radii 10–15 subaequilongi, 2–4 cm longi, tenues, sulcati, hispiduli. Umbellulae s. a. ca. 6–10 mm latae; involucellorum phylla 5–7, anguste linearia, acuta, hispidula, flores superantia. Flores ± 25 flavidi, eorum 3–5 ♀, ceteri ♂; pedicelli hirsuti, inaequilongi. floribus 2–3-plo longiores; sepala inconspicua; petala obovata, plicata, apice emarginata, $1\frac{1}{4}$ mm longa, lobulo inflexo subaequilongo, e basi sensim angustato, acuto, subplicato, apice introrsum spectante instructa; filamenta petalis 2–3-plo longiora, antheris parvis, a dorso visis cordato-ovalibus; stylopodium plane depressum, subcrateriforme, margine crenulatum; styli longissimi, s. a. quam ovarium dimidio longiores. Fructus junior ovoideo-oblongus, ca. 2 mm longus, ubique pilis longis, albidis, multiarticulatis densissime vestitus; mericarpiis transverse subpentagona, ad faciem plana, jugis aequaliter evolutis valde prominentibus, vittis commissuralibus 2, vallearibus binis usque quaternis, intrajugalibus singulis, vel binis; endospermium ad faciem planum.

Mexico: Sierra Madre, 1500 m s. m., inter saxa (Langlassé. Herboris. au Mexique, Etats de Michoacan et de Guerrero, no. 1067); fl. mense Julio.

Species supra decripta habitu fere „*Prionosciadii*“, quod genus toto coelo diversum fructibus a dorso valde compressis, late alatis, plane glabris.

6. *Ligusticum ovatum* Wolff, nov. spec.

Planta hermaphrodita erecta sub fructu maturo usque 20 cm alta, glabra. Radix . . . ; caules validi 1 vel 2, teretes, striolati, late fistulosi, simplices, remotissime foliosi. Folia basalia subnumerosa, rosulata, erecta, petiolo plano, laminam aequante vel usque duplo longiore, 10–15 cm longo, ad basin subsubito in vaginam late membranaceam 3–4 cm longam, ad 10 mm latam expanso fulta; lamina simpliciter 5–8-iugo-pinnata, pinnis $2\frac{1}{2}$ – $1\frac{1}{2}$ cm inter sese distantibus, imis late

cuneato-ovatis, apice obtusis, haud raro obsolete lobatis, usque 3 cm longis, 2 cm latis, 5—3 mm longe petiolulatis, ceteris sessilibus vel ut in petiolulum angustatis, angustioribus, basi obliquis, apice acuminatis, summis ± 1 cm longis, $\pm \frac{1}{2}$ cm latis, omnibus utrinque graciliter reticulato-venosis, nervis venisque supra impressis, subtus prominulis, margine, basi excepta, argute serratis, serraturis divaricatis, \pm triangularibus, 2—1 mm longis, $1\frac{1}{2}$ mm latis, muticis, apice calloso-incrassatis; caulina 2—3 basal. conformia, minora, cum petiolo 6—4 cm longa. Umbella (unica) subglobosa, longe pedunculata; involucri phylla 3—5 anguste lineari-lanceolata, sensim in acumen acutissimum producta, 3-nervia, radiis ± 15 strictis, aequalibus, quadrangulis, demum 2 cm longis dimidio breviora. Umbellulae sub fructu maturo ± 1 cm latae, 7—10-florae; involucellorum phylla 5—7, crassa, sublinearia, obtusiuscula, uninervia, pedicellis alato-quadrangulis, subaequalibus usque duplo longiora. Petala . . .; fructus ambitu elliptico-oblongus, ca. $3\frac{1}{2}$ mm longus; vittae ad valleculas singulae, compressae; ad commissuram 2.

Nova-Zelandica: Alpes australes, near Camoronvalley, 3500' (Haast, ser. I no. 460; ser. II s. n.) — fl. et fr. mense Martio. — Herb. Mus. Palat. vindebon.

Species nova proxima *L. aromatico* Banks et Sol., quod differt foliis suborbicularibus, minoribus circumcirca profunde sublacinatis, floribus dioicis, fructibus ad valleculas 2—3-vittatis.

XIII. *Filices novo-guineenses Kingianae.*

Von Dr. E. Rosenstock, Gotha.

(Originaldiagnosen.)

Von der Direktion des Herbariums des Botanischen Gartens zu Buitenzorg erhielt ich eine Kollektion von 101 Farnen zur Bestimmung übersandt, die vom Reverend C. King in Britisch-Neu-Guinea (Papua) gesammelt wurden. Leider war das Material nicht immer in der wünschenswerten Vollständigkeit vorhanden, so dass die im folgenden gegebenen Diagnosen der neuen Arten und Varietäten zum Teil noch ergänzungsbedürftig sind.

1. *Cyathea Kingii* Rosenst., nov. spec.

Cyathea, . . . laminis herbaceis, costis supra breviter strigosis exceptis utrinque glabris, subglaucescenti-viridibus, subtus pallidioribus, bipinnato-pinnatifidis; pinnis ad 40 cm vel ultra longis, 25 cm fere latis; pinnulis alternis, articulatis cum rhachiola conjunctis, inferioribus ac medialibus petiolatis, subrecte patentibus, e basi inaequali, superiore truncata, cum rhachi parallela, inferiore cuneata lineari-lanceolata, acuminatis, infra ad mediam vel paullo ultra incisis, sursum serratis, apice obscure serrulato, demum subintegerrimo, c. 13 cm longis, $1\frac{3}{4}$ cm latis, superioribus brevioribus, suberectis, sessilibus, minus pro-